

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ КОМПЛЕКСОМ ТА
ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК УРБОЛАНДШАФТІВ»
(27 березня 2018 року)**

КИЇВ – 2018

ПРИЖИВЛЮВАНІСТЬ ТА ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ КУЛЬТИВАРІВ РОДУ *SALIX* L. ЗАЛЕЖНО ВІД ЕДАФІЧНИХ УМОВ

Л.П. Мележик, аспірант,

*В.М. Маурер, кандидат сільськогосподарських наук
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Плантаційне вирощування енергетичної верби, значною мірою, може вирішити питання енергетичної безпеки України. Енергія, отримана від спалювання біомаси її культури може до 20 разів перевищувати ресурс затрачений на її вирощування. Окрім цього один гектар енергетичної верби впродовж трьох років поглинає із повітря понад 200 т CO₂, що актуалізує її вирощування в умовах глобального потепління клімату.

Важливим аргументом на її користь є можливість плантаційного вирощування верби на не придатних і малопридатних землях. Проте найкращі врожаї біомаси верба дає на ґрунтах важкого механічного складу із високим вмістом глини з доброю аерацією. Важливою умовою культивування верби є достатня вологість. У цьому контексті актуальними є дослідження щодо укорінення живців та збереженості живцевих саджанців залежно від едафічних умов.

Весною 2016 року в умовах Київської (сmt. Козин і с. Гоголів) та Вінницької (с. Леляки) областей в умовах волого гігротопу було закладено низку колекційних маточних ділянок, які презентували різні трофотопи: борові, субореві, судібровні та дібровні. Характерною рисою едафічних умов ділянки вологого субору був високий вміст обмінного натрію, який зумовлював високу лужність ґрунту (рН 8-10).

На кожній з ділянок були висаджені здерев'янілі живці десятиох культиварів верби, з яких дев'ять *S. Viminalis* L. (*Tordis, Inger, Klara, Sven, Torchild, Бельгійська, Польська, Панфільська і Тернопільська*) та *S. Triandra* L.

Впродовж вегетаційного періоду на всіх ділянках проводилися систематичні (щомісячні) спостереження з метою вивчення ходу укорінення висаджених живців та збереженості живцевих саджанців дослідних рослин (табл.).

Аналіз укорінення висаджених живців упродовж вегетаційного періоду показав, що швидше укорінювалися живці в судібровних і

дібровних, а довше у борових.

Збереженість живцевих саджанців апробованих культиварів верби залежно від типу лісорослинних умов

№№ п/п	Культивар верби	Країна походження	Тип лісорослинних умов			
			A ₃	B ₃	C ₃	D ₃
1	<i>S. v. Tordis</i>	Швеція	66,7	7,3	90,0	100,0
2	<i>S. v. Inger</i>	Швеція	70,0	8,5	100,0	100,0
3	<i>S. v. Klara</i>	Швеція	70,0	4,5	86,7	100,0
4	<i>S. v. Sven</i>	Швеція	53,3	12,4	90,0	100,0
5	<i>S. v. Torchild</i>	Швеція	66,7	11,7	100,0	100,0
6	<i>S. triandra</i> L.	Україна	46,7	20,5	80,0	100,0
7	<i>S.v. Панфільська</i>	Україна	70,0	78,5	100,0	100,0
8	<i>S. viminalis</i> L.	Польща	60,0	-	96,7	100,0
9	<i>S.v. Тернопільська</i>	Україна	36,7	72,4	86,7	100,0
10	<i>S. viminalis</i> L.	Бельгія	63,3	16,3	90,0	100,0

Значно гіршим укоріненням і нижчою збереженістю вирізнялися живцеві саджанці на засолених ґрунтах дослідної ділянки с. Гоголів (B₃). В цих умовах живці окремих сортів *S. Viminalis* L., а саме: *Tordis*, *Inger*, *Klара* та *Sven* відпали повністю. Найвищою як на першому, так і на другому полях була збереженість живців сортів *S. Viminalis* L. *Панфільська* та *Тернопільська*, збереженість яких коливалася від 65 до 92%. Максимальною (100%) була збереженість всіх апробованих в експерименті дослідних рослин на плантації, закладеній в умовах D₃.

Загалом проведені дослідження засвідчили перевагу видового культивару *S. Viminalis* L. та його вітчизняних сортів *S. v. Панфільська* і *S. v. Тернопільська*. На піщаних землях борових умов відносно високою збереженістю в перший рік вирізнялися живцеві саджанці *S. v. Inger*, *S. v. Klара* та *S. v. Tordis*, що свідчить про доцільність їх використання для закладання плантацій на ділянках з бідними за родючістю ґрунтами. На землях із засоленими ґрунтами краще використовувати сорти вітчизняної селекції *S. v. Панфільська* і *S. v. Тернопільська*.